

навчання і її підвищення належить не тільки викладачам і сім'ї, а й суспільству. Адже саме молоді інтелігентні люди є основою стабільного розвитку нашої країни, основною рушійною силою в цьому нестабільному світі.

О. Г. Дейнека, О. О. Колесніченко

ПІДГОТОВКА НАУКОВОЇ СТАТТІ ЯК ЕЛЕМЕНТ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ МАГІСТРІВ ЗАКЛАДІВ ВИЩОЇ ОСВІТИ

Наукова стаття – вид наукової публікації, який описує дослідження чи групу досліджень, пов'язаних однією темою, і виконана її науковими авторами. Наукові статті публікуються в періодичних наукових журналах або неперіодичних збірниках наукових робіт. Наукова стаття є одним з найбільш поширених способів публікації наукових результатів. Класична наукова стаття складається з таких розділів:

Вступ. У вступі автори коротко ознайомлюють читача з темою досліджень, сучасним станом наукових знань у галузі згідно з даними наукової літератури. Також там ставляться питання, на які автори намагалися знайти відповіді. Часто в кінці вступу дається коротка характеристика завдання дослідження та обраної для її вирішення методики.

Матеріали та методи. У цьому розділі автори ґрунтовно описують методи та засоби, за допомогою яких вони досягали наукових результатів. Методи розкриваються максимально детально, щоб кожний охочий науковець міг відтворити хід дослідження.

Результати. Тут детально й ілюстровано демонструються всі результати дослідження.

Обговорення або дискусія. В обговоренні автори аналізують власні результати, порівнюють їх з аналогічними результатами інших досліджень за тематикою статті, підкреслюють обмеження застосування власних висновків, пропонують подальші напрямки досліджень.

Висновки. Іноді в цьому розділі узагальнюються головні підсумки обговорення результатів.

Подяка. Необов'язковий розділ, у якому висловлюють подяку особам за певний внесок у публікацію, якого, проте, недостатньо для включення цих осіб до співавторів публікації. Також вказують наукові факти, завдяки яким виконано дослідження.

Посилання на використані джерела.

Не всі журнали вимагають від авторів подібної структури, але основні елементи зберігаються для найповнішого освітлення досліджень.

Залежно від обсягу і спрямованості дослідження наукові статті поділяють на декілька типів:

- 1) дослідницька стаття;
- 2) коротке повідомлення;
- 3) відгук або відповідь на статтю;
- 4) огляд.

Дослідницька стаття

Дослідницька наукова стаття містить результати певного дослідження. Автори обирають проблему, підбирають метод дослідження (експеримент, спостереження, аналіз тощо) та обговорюють власні результати в контексті наявного наукового знання з проблеми. Це може бути дослідження певного явища, об'єкта, наявного знання.

Окремим підвидом дослідницької статті є методична стаття. У ній автори описують новий метод або нову модифікацію методу, який вони пропонують. Відмінністю таких статей є максимальна деталізація ходу експерименту чи спостереження. Існують спеціалізовані журнали, що публікують лише методичні статті.

Коротке повідомлення

Іноді результат дослідження є невеликим, але важливим для спеціалістів. Обсягу матеріалу не вистачає на цілу статтю, але є необхідність терміново повідомити про результат без всебічного дослідження. Для цього створюють коротке повідомлення – це коротка стаття (не більше 3 сторінок), часто неструктурована за розділами.

Такі повідомлення публікуються у вигляді заміток у зоологічних і ботанічних журналах, де автор вказує нові спостереження за тваринами та рослинами певної території або незвичний випадок з практики в наукових медичних журналах. У вигляді короткого повідомлення з'явився опис експерименту Інституту Крейга Вентера з перенесення штучно створеного геному до мікоплазми.

Відгук і відповідь

Іноді редактор журналу після рецензування і прийняття статті до друку дає ознайомитися з рукописом статті додатковим спеціалістам у галузі, щоб вони написали розгорнуту відповідь у вигляді статті, яка публікується одночасно з основною. Також існує практика публікації коментарів відомих спеціалістів до конкретної статті, особливо якщо в ній висловлюються неочікувані висновки. У свою чергу автору звичайно дається право опублікувати відповідь на критику. Такі серії статей можуть бути досить довгими.

Огляд

Коли в певній науковій галузі накопичується велика кількість досліджень, виникає необхідність їх узагальнення. Для цього пишуться огляди, автори яких критично розглядають нову інформацію з певної теми, структурують її, пропонують нові напрямки й підходи досліджень. Звичайно огляди доручають писати визнаним науковцям у галузі, але є приклади оглядів від молодих науковців, зроблених за участі досвідчених керівників.

Функції наукових статей:

- дослідницька – подають наукові результати, є джерелом нового наукового знання;
- презентаційна – представляють дослідника в науковому товаристві, показують його внесок у створення наукового знання;
- оцінна – оцінюють стан наукових досліджень з певної проблеми;
- комунікативна – слугують засобом спілкування дослідників.

О. В. Дикань

ОСОБЛИВОСТІ, ПРОБЛЕМИ ТА ШЛЯХИ АКТИВІЗАЦІЇ САМОСТІЙНОЇ РОБОТИ СТУДЕНТІВ

Сучасна система освіти повинна йти шляхом фундаменталізації, для чого необхідно постійно посилювати увагу до предметів, які закладають базу освіти, формують логіку, культуру мислення, стоять на чолі наукового та технічного прогресу цивілізації.

У процесі підготовки сучасних фахівців необхідно не тільки передавати готові знання, але й формувати потребу, навички та вміння до самостійної роботи. Це обумовлено тим, що в наш час обсяг інформації настільки великий, що перше місце відводиться вмінню виділити з цього потоку необхідне.

У період перебудови вищої школи обрано напрямок на підвищення ролі та збільшення самостійної роботи студентів у різноманітних її формах, особливо з фундаментальних дисциплін.

Навчальний процес, як відомо, включає три основних компоненти – лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття і самостійну роботу студентів. Ці компоненти тісно взаємодіють, взаємодоповнюють і взаємопідтримують одне одного. Від їхнього взаємозв'язку залежить ефективність навчального процесу, роль і вплив викладача на нього.

Методика навчання фундаментальних дисциплін у вищій школі потребує від викладача правильного розподілу тем курсу на лекції, семінарські (практичні, лабораторні) заняття і самостійну роботу.

Провідна роль у навчальному процесі, звісно, належить лекціям, які слугують цілеспрямованому опануванню основними темами курсу, основними поняттями та категоріями. Лекції є первісною стадією процесу вивчення більшості дисциплін. Інформація не просто транслюється від викладача до студента, а через встановлення між ними певної спільності виробляється нова, спільна для них інформація. Тут носієм інформації виступає викладач. Досвід, накопичений студентами при вивченні на лекціях перших тем, успішно може бути використаний при самостійному вивченні наступних тем курсу.